

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

דוח הדירקטוריון
על מצבה של החברה המנהלת
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2015

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

תוכן דוח הדירקטוריון

- פרק א': מאפיינים כלליים של החברה המנהלת
- פרק ב': נתונים עיקריים בדוחות הכספיים ושינויים מהותיים
- פרק ג': פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה וקופות הגמל שבניהולה
- פרק ד': חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם
- פרק ה': נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון של החברה את תשומת הלב בחוות דעתו על הדוחות הכספיים
- פרק ו': יעילות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות ובדבר שינוי בבקרה הפנימית על דיוח כספי

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

דוח הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בחברה ובקופות במועד הדוח וכולל הערכות של החברה והקופות או כוונות שלה נכון למועד הדוח.

התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה סבורה", "צפוי/ה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

פרק א': מאפיינים כלליים של החברה המנהלת

שם החברה: אקסלנס נשואה גמל בע"מ

פרטים כלליים על החברה: החברה התאגדה ביום 29 באוקטובר 2000 כחברה פרטית במטרה לנהל קופות גמל.

ניהול הקופות: הקופות מנוהלות בנאמנות. אין לחברה קופות המנוהלות על פי הסכם.

בעלי המניות בחברה המנהלת ושיעורי ההחזקה:

שם בעל המניות	שיעור ההחזקה
חברת אקסלנס השקעות בע"מ	99.00%
עובד לשעבר בקבוצת אקסלנס	1.00%

פרטים על הקופות שבניהול החברה המנהלת:

ליום 31 בדצמבר 2015 החברה ניהלה קופת גמל לתגמולים, קרן השתלמות, קופת גמל מרכזית לפיצויים, קופת גמל לתגמולים בניהול אישי, קרן השתלמות בניהול אישי וקופת גמל מבטיחת תשואה, לפי הפירוט המופיע בפרק ב' סעיף 5 בדוח עסקי התאגיד של החברה.

במסגרת יישום הוראות חוזר גופים מוסדיים 2015-9-7 "מסלולי השקעה בקופות גמל" על תיקוניו, הקימה החברה מודל השקעה תלוי גיל, ביצעה את ההתאמות הנדרשות לשמות ולמדיניות ההשקעה התקנונית של מסלולי ההשקעה וכן ביצעה מיזוגים בין מסלולים ככל שנדרש. השינויים כאמור נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר, 2016. לפירוט נוסף ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים.

פרטים לגבי נכסים מנוהלים:

נכון ליום 31 בדצמבר, 2015, מנהלת החברה נכסים בשווי של כ- 22.3 מיליארד ש"ח. לפירוט בנוגע להיקף הנכסים המנוהלים עבור קופות ומסלולים ספציפיים אשר בניהול החברה, ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים של החברה.

פרטים לגבי ארועים מהותיים בתקופת הדוח:

בנוגע לארועים והתפתחויות בפעילות החברה ובסביבתה העסקית שחלו בתקופת הדוח, ראה פרקים א', ב' לדוח עסקי התאגיד וכן ביאורים 1, 24 לדוחות הכספיים של החברה.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

פרק ב': נתונים עיקריים בדוחות הכספיים ושינויים מהותיים

1. מצב עסקי החברה המנהלת

סך ההון העצמי של החברה עלה מסך של 144,766 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014 לסך של 145,315 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015, גידול של 549 אלפי ש"ח (0.38%), שמקורו ברווח הנקי של החברה בניכוי דיבידנד שחולק במהלך השנה.

סך הנכסים הנזילים של החברה (מזומנים ושווי מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות) הסתכם בסוף שנת 2015 בכ- 38 מיליון ש"ח, ירידה של כ- 8 מיליון ש"ח למול סוף שנת 2014. השינוי נובע בעיקרו מתזרים שוטף חיובי של כ- 20 מיליון ש"ח בניכוי חלוקת דיבידנד בגובה 10 מיליון ש"ח והחזר הלוואה בסך של 18 מיליון ש"ח.

בקשר עם היוון הוצאות רכישה נדחות אותו החלה החברה לבצע בשנת 2015, ראה ביאורים ה' ו- 4 לדוחות הכספיים.

2. תוצאות הפעילות

ההכנסות מדמי ניהול קופות גמל נטו עלו מסך של 173,886 אלפי ש"ח בשנת 2014 לסך של 175,066 אלפי ש"ח בשנת 2015, גידול של 0.7%. הגידול בהכנסות נובע בעיקרו מגידול בהיקף הנכסים המנוהלים, בקיזוז המשך מגמת הירידה בשיעור דמי הניהול עקב התחרותיות בענף.

שיעור דמי הניהול הממוצעים של קופות הגמל שבניהול החברה ירדו משיעור של 0.91% בשנת 2013 לשיעור של 0.86% בשנת 2014 ו- 0.81% בשנת 2015.

הצבירה החיובית נטו בקופות הגמל הסתכמה בשנת 2015 לסך של כ- 1,498 מיליוני ש"ח לעומת צבירה נטו שלילית בסך של כ- 264 מיליוני ש"ח בשנת 2014, והיתה הגורם העיקרי לגידול בסך הנכסים המנוהלים מסך של 20,601 מיליוני ש"ח לסך של 22,294 מיליוני ש"ח. שאר הגידול בנכס נובע מתשואה על הנכס בניכוי דמי הניהול שנגבו.

הוצאות הנהלה וכלליות ועמלות עלו השנה בכ- 6 מיליון ש"ח. עיקר הגידול נובע מעליה בעמלות לסוכנים ולבנקים (כ- 3 מיליון ש"ח) ובעליה בהוצאות השכר המשתנות (כ- 3 מיליון ש"ח), הנובעות בעיקרן מהעליה בהיקף הגיוסים.

הוצאות אחרות כוללות הפחתת נכסים בלתי מוחשיים, אלה ירדו השנה בכ- 2 מיליון ש"ח בשל סיום הפחתה של דמי ניהול לקבל בגין קרנות השתלמות.

הוצאות המימון קטנו גם הן בקרוב ל- 2 מיליון ש"ח, הן בשל פרעונות שוטפים של קרן הלוואה והן בשל ירידת מדד המחירים לצרכן.

3. הון עצמי מזערי

החברה עומדת במגבלות דרישות ההון מכוח תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופות גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012. לפירוט נוסף בנושא זה ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

פרק ג': פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה וקופות הגמל שבניהולה

1. תיאור ההתפתחויות הפיננסיות בשנת הדוח והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקופות¹

שנת 2015 תיזכר כשנה בה חלה היפרדות במדיניות המוניטרית בין המעצמות הכלכליות ברחבי העולם. בעוד שהמשך מגמת השיפור בפעילות הכלכלית בארה"ב הביאה להכרזה על העלאת הריבית לקראת סיומה של השנה, שאר המעצמות הכלכליות דווקא העמיקו את המדיניות המוניטרית המרחיבה בהן. ההאטה הכלכלית בסין ו"התפוצצות בועת המניות" בה גררו ירידות חדות בשוקי המניות ברחבי העולם באמצע השנה והעלו חששות מהתפרצות של משבר פיננסי של ממש. בדומה למדינות רבות ברחבי העולם, מדינת ישראל סבלה גם היא מהמשך האטה יחסית בפעילות הכלכלית, אם כי עדיין הצליחה להציג שיעור צמיחה סביר. אמנם שיעור הצמיחה שהתקבל היה נמוך מזה שנאמד בשנים האחרונות, אך הוא הושפע גם מהתפתחויות חיצוניות. שוקי המניות התאפיינו השנה בתנודתיות גבוהה במיוחד, ובשונות גדולה בביצועים. מדד ה-S&P 500 האמריקאי היה מאכזב שכן רשם ירידה של 0.7% בסיכום שנתי. באירופה ביצועי המדדים היו עדיפים (דאקס: 9.5%, Euro Stoxx 50: 4.5%) ועדיפים גם אלו של המדדים בישראל (ת"א 25: 9.2%, ת"א 100: 4.2%).

א. מגמות בשווקים הגלובליים

שנת 2015 התאפיינה בהמשך שיפור בפעילות הכלכלית בארה"ב, ובעיקר בנתוני שוק העבודה. השיפור המתמשך בכלכלה האמריקאית הביא את הבנק המרכזי האמריקאי להכריז על העלאת ריבית לקראת סופה של השנה, בפעם הראשונה מזה כ-9 שנים. מצד שני, הציפיות להעלאת הריבית בתקופה שקדמה להעלאת הריבית והתבטאויות חברי הפד בנושא הביאו להתחזקות משמעותית בשערו של הדולר ברחבי העולם. הדבר פגע בפעילות מגזר היצוא והמגזר היצרני, כאשר האחרון סבל במיוחד גם מהמשך הירידה החדה במחירי הסחורות והאנרגיה בפרט. כפי שכבר צוין, נתוני התעסוקה בארה"ב רשמו במהלך שנת 2015 שיפור מתמשך- בעיקר ירידה באחוזי האבטלה, קצב הוספת משרות שנותר גבוה ושכר ממוצע אשר המשיך להשתפר (אם כי עדיין לא ברמה מספקת). מבין מגזרי התעסוקה השונים נציין לשלילה את מגזר הכרייה שסבל מפיטורים נרחבים ומהאטה בפעילות, זאת בעיקר כתוצאה מהמשך הירידה במחירי הנפט. צמיחת התוצר האמריקאי בשנת 2015 היתה מתונה מזו שהתקבלה בשנת 2014, והסתכמה ברבעון השלישי ב-2.0%, זאת לאחר עליות של 3.9% ו-0.6% ברבעונים השני והראשון, בהתאמה. בשנת 2015 נמשכה הירידה החדה במחירי הנפט. במהלך השנה ירדו מחירי הנפט בכ-30%, זאת כתוצאה מהמשך העלייה בהיצע הנפט העולמי, בעיקר מכיוונה של סעודיה שהגדילה את תפוקת הנפט שלה, ומההאטה בביקושים לנפט, בעיקר מכיוונה של סין. הירידה במחיר הנפט הכבידה במיוחד על המדינות יצואניות הנפט כדוגמת רוסיה וברזיל שכלכלתן נפגעה בצורה קשה כתוצאה מהמחירים הנמוכים מה שהכביד מאוד גם על שוקי המניות שלהן.

כלכלת גוש האירו התאפיינה השנה בהמשך זרימה של נתונים מאקרו כלכליים חלשים, אם כי אלו היו טובים בהשוואה לנתוני השנה שעברה. במהלך הרבעון הראשון ובחודש ספטמבר, עמדה האינפלציה בטריטוריה שלילית, בעיקר עקב ירידה חדה במחירי האנרגיה. על מנת להמריץ את הפעילות הכלכלית, הכריז הבנק האירופי על תכנית הרחבה מוניטרית בהיקף של 60 מיליארד אירו. התוכנית יצאה אל הפועל בחודש מרץ 2015 וצפויה להימשך עד למרץ 2017. התוכנית תרמה לשיפור בשתי הבעיות המרכזיות שלשמן יושמה: שוק האשראי הקפוא והאירו החזק. מאז השקת התוכנית, שוק האשראי התאווש והאירו נחלש. עם זאת, הבעיה העיקרית שכיום מעסיקה את ה-ECB היא רמת האינפלציה שעדיין רחוקה מיעד ה-2% אותו הציב הבנק המרכזי. תשואות האג"ח בגרמניה ל-10 שנים פתחו את השנה סביב רמה של 0.5% והצליחו להגיע עד לרמה של כמעט 1% בחודש יוני. מאז, התדרדרו התשואות בחזרה אל מתחת לרמה של 0.5%. מאז אוגוסט 2014 התשואות לשנתיים נמצאות בטריטוריה שלילית, כאשר את השנה הנוכחית פתחו סביב רמה של -0.1% והוסיפו לרדת במהלך השנה לשפל היסטורי של -0.4%.

¹ בהתאם לסקירת שוק שנערכה ע"י מחלקת המחקר של חברה אחות.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

ההאטה הכלכלית שנצפתה בסין במהלך שנת 2015 הכבידה לא רק על שוק הסחורות אלא גם על השווקים הפיננסיים ועל כלכלות רבות ברחבי העולם. שוק המניות הסיני התאפיין השנה באובדן אמון המשקיעים בו – זאת, עקב התערבותה של הממשלה בשוק מתוך מטרה תחילה למתן את העליות החדות שהתקבלו בו במהלך המחצית הראשונה של השנה ומאוחר יותר, על מנת לעצור את הנפילות החדות שהציגו המדדים. מלבד זאת, וכפי שכבר צוין, השנה התאפיינה בהתמתנות בפעילות הכלכלית בסין, כאשר בשני הרבעונים הראשונים צמח התוצר ב-7% ואילו ברבעונים השלישי והרביעי ירדה הצמיחה מתחת לרמה זו.

פרק ג': פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה וקופות הגמל שבניהולה - המשך

1. תיאור ההתפתחויות הפיננסיות בשנת הדוח והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקופות¹ - המשך

א. מגמות בשווקים הגלובליים - המשך

בסיכומה של שנת 2015 צמח התוצר הסיני ב-6.9%, הרמה הנמוכה ביותר ב-25 השנים האחרונות. בנוסף, בכל חודשי השנה, פרט לפברואר, מדד מנהלי הרכש היצרני עמד מתחת לרמה של 50 ואף התקרב לרמה של 47. זאת, יחד עם ירידה חדה בייצוא וניסיונות כושלים של הממשל לעצור את הנפילות בשוק המניות היוו את הטריגר לנפילה החדה בשוק הסיני ובשווקים המובילים האחרים בעולם במחצית השנייה של חודש אוגוסט. החלטתו של הבנק המרכזי במהלך חודש אוגוסט לבצע פיחות יזום בשער החליפין של היואן מול הדולר, הוסיפה אף היא ללחץ בקרב המשקיעים בסין. בסופו של דבר ועל מנת להמריץ את הפעילות הכלכלית, הבנק הסיני נקט בצעדים מוניטריים ופיסקאליים מרחיבים (שכללו בין השאר הורדות ריבית, יחס רזרבות והשקעות בתשתיות). במהלך הרבעון השלישי, התנודתיות בשוק המניות התייצבה ואילו ברבעון הרביעי חזרו שוקי המניות לרדת בחדות.

מגמה משמעותית נוספת שנחזתה במהלך שנת 2015 היתה המשך ההתחזקות של שער הדולר מול סל המטבעות. במהלך שנת 2015 התחזק הדולר מול הסל בכ-9.3%. השיפור במתמשך בכלכלת ארה"ב, לצד קיומן של ההרחבות המוניטריות בכלכלות גוש האירו ויפן תרמו למגמה זו. בנוסף, העובדה שההערכות להעלאת הריבית בארה"ב הצביעו כי העלאת הריבית בארה"ב תחל במהלך שנת 2015 (מה שאכן קרה), בעוד שהעלאות הריבית בגוש האירו וביפן מתומחרות לתקופות ארוכות בהרבה השפיעו אף הן. ביפן, לאחר התכווצות של 0.1% בצמיחה בשנת 2014, ב-2015 נרשם שיפור קל. על אף שיעור צמיחה שלילי ברבעון השני, כבר ברבעון השלישי נרשם שיפור (תיקון לחיוב אחרי אומדן ראשון שלילי) וברבעון הרביעי גם צפוי התוצר לרשום שיפור ולעלות בכ-1%. בין הסעיפים התומכים נוכל למצוא את הצריכה הפרטית המתרחבת ואת השכר הריאלי המשתפר. מכאן, שבחודש נובמבר ובניגוד לצפי, הבנק המרכזי החליט שלא להגדיל את קצב ההרחבה הכמותית. מצד שני, קיימת חולשה בענף התעשייה ובייצוא. ככלל נראה, כי הפיחות המתון יחסית בשער של היין מול הדולר (3.0%) במהלך השנה הנוכחית אינו מספיק לתמיכה חזקה יותר בייצוא, זאת, בניגוד לשיעורי ההיחלשות בשנתיים האחרונות של 13.9% ו-21.2% ב-2013 וב-2014, בהתאמה. על כל פנים, תפקוד מדדי המניות ביפן, היו בין הטובים השנה. כמו כן, הממשלה צפויה להרחיב את הוצאותיה במהלך 2016 על מנת להמריץ את הפעילות הכלכלית ולתמוך בתהליך ההתאוששות.

בסיכום שנתי ירד מדד השווקים המתעוררים של MSCI בכ-18.1%, זאת בהמשך לירידה של כ-4.6% בשנת 2014.

ב. מגמות עיקריות בשוק האג"ח

במהלך שנת 2015 עלתה תשואת איגרת הבנצ'מרק הממשלתית ל-10 שנים של ארה"ב מרמה של כ-2.1% לרמה של כ-2.26%. התשואות בשוק הישראלי התנהגו בצורה הפכו ורשמו התמתנות. הפער בין איגרת הבנצ'מרק המקומית לאיגרת הבנצ'מרק בארה"ב המשיך להצטמצם, בדומה למגמה שנחזתה בשנת בשנתיים האחרונות. הירידות המתמשכות במדד המחירים לצרכן, ייסוף השקל בתחילת השנה וההאטה בפעילות הכלכלית המקומית והעולמית העלו את הציפיות להמשך הורדת ריבית של בנק ישראל והורידו עוד יותר את התשואה המקומית, מה שצמצם את הפער בין שתי אגרות החוב של ישראל וארה"ב לשפל של 0.17% בטווחים הארוכים ול-0.86% ו-0.92% בטווחים הבינוניים. במהלך שנת 2015 הוריד בנק ישראל את הריבית לרמה הנמוכה ביותר אי פעם: 0.1%, מרמה של 0.25% בתחילת השנה. בסך הכל סיים מדד האג"ח הממשלתי הארוך בריבית שקלית קבועה את שנת 2015 עם תשואה של כ-5.5%.

שוק האג"ח הקונצרני הצליח ליהנות משני העולמות במהלך השנה, ירידת התשואות באג"ח הממשלתי, וצמצום מרווחים בהתאם למגמה החיובית בשוק המניות. יש לציין כי האפיק הקונצרני השקלי הציג ביצועי יתר בהשוואה לאפיק הקונצרני המדדי על רקע הדיפלציה. בנוסף לקבוצת אפריקה וקבוצת פישמן

¹ בהתאם לסקירת שוק שנערכה ע"י מחלקת המחקר של חברה אחות.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

שהכבידו על המדדים ב-2014 והמשיכו בכך גם במהלך 2015, קבוצת אלון ריכזה עניין שלילי בשל קריסת מגה והשפעה על חברות אחיות. בנוסף האג"ח בקבוצת אידיבי המשיכו להגיב בשלילה על התקרבות נקודת האל חזור באידיבי פתוח והמשך תחרות קשה בשוק הסלולר.

פרק ג': פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה וקופות הגמל שבניהולה - המשך

1. תיאור ההתפתחויות הפיננסיות בשנת הדוח והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקופות¹ - המשך

ג. התפתחויות מאקרו מקומיות

שנת 2015 התאפיינה בקצב צמיחה נמוך מזה שנרשם ב- 2013 (3.4%) וב-2014 (2.6%), כאשר נכון לכתיבת שורות אלה האומדן לצמיחת התוצר עומד על כ-2.3%. בשנת 2015 רכיב הצריכה הפרטית המשיך להוות את "עמוד התווך" של הצמיחה בישראל. "המשקולות" המרכזיות היו סעיפי היצוא וההשקעה בנכסים קבועים. עם זאת, סעיפים אלו צפויים להשתפר בשנה הקרובה בעיקר בעקבות הפיחות בשער"ח וההאצה הצפויה בבנייה.

בבנק ישראל עדכנו את תחזית הצמיחה לשנת 2016, כך שההשקעה בנכסים קבועים והייצוא צפויים להשתפר בצורה ניכרת בהשוואה לערכים שהציגו בשנת 2015.

הגירעון התקציבי לשנת 2015 הסתכם ב- 24.5 מיליארד ש"ח לעומת תכנון מקורי של 31.4 מיליארד ש"ח. יעד הגירעון עמד על כ-2.9% תוצר, אך בסופו של דבר הסתכם ב- 2.1% תוצר בלבד. הגירעון הנמוך ביחס לתכנון המקורי נוצר הודות להכנסות גבוהות מאלו שהיו חזויות בתקציב ולהתנהלות הממשלה ללא תקציב מאושר עד לחודש נובמבר של שנת 2015. גביית המסים הישירים והעקיפים צמחו ב-10.3% וב-3.9% בהתאמה, בהשוואה לשנת 2014.

מדד המחירים לצרכן בשנת 2015 רשם שיעור שינוי שלילי של כ-1.0%, אחרי ירידה של 0.2% בשנת 2014. שיעור השינוי השלילי שהתקבל הנו הרביעי בסך הכל מאז קום המדינה. בנוסף, עמד שיעור השינוי עמוק מתחת ליעד התחתון של טווח יציבות המחירים שהציב בנק ישראל. הסעיפים העיקריים שהובילו את ירידת המדד היו סעיפי המזון (-0.1%), ותחבורה ותקשורת (כ-5.4%) ואחזקת דירה (-5.5%). מנגד, הסעיפים העיקריים שקיזזו את ירידות המחירים היו סעיף הדיור שעלה בכ- 2.2% וסעיף הירקות והפירות שעלה בכ-13.1%. ירידות המחירים שהתקבלו שויכו לגורמים אקסוגניים, כגון: ירידה בפעילות הכלכלית העולמית והירידה העולמית במחירי הנפט ולגורמים מקומיים כגון הפחתות המחירים החד-פעמיות עליהן הכריזה הממשלה במהלך השנה.

המדיניות המוניטרית המרחיבה של בנק ישראל המשיכה גם בשנת 2015 ואף העמיקה כאשר הריבית ירדה במהלך השנה מרמה של 0.25% לרמה של 0.1%, רמת הריבית הנמוכה ביותר שנקבעה מעולם. המטרה העיקרית של המדיניות המרחיבה הייתה התמודדות עם הייסוף החד שחל בשער החליפין במהלך השנה, המדיניות המוניטרית המרחיבה במדינות מפותחות בעולם והירידה המשמעותית בציפיות האינפלציה במהלך השנה כולה. בבנק ישראל הביעו דאגה לגבי העלייה המתמשכת במחירי הדירות, אך נכון לעתה, אינם נוקטים בפעולות משמעותיות על מנת לנסות ולשנות את המגמה ומעדיפים לטפל בציפיות האינפלציה הנמוכות במקום.

שוק מטבע החוץ – התחלת הזרמת הגז, המשך כניסתן של FDI (השקעות ישירות זרות) והמדיניות המוניטארית המרחיבה במדינות בעולם המשיכו את מגמת הייסוף החד בשער החליפין שנחזתה בשנת 2013 והמחצית הראשונה של שנת 2014 גם בשנת 2015. במהלך השנה תוסף שערן של השקל מול סל המטבעות בכ-7.2%. בנק ישראל המשיך ברכישת הדולרים גם בשנת 2015. במרבית השנה בוצעו רכישות הדולרים על מנת להילחם במגמת הייסוף החזקה וכן על פי תכנית הרכישות, שנועדה לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין. הבנק רכש השנה כ- 4.5 מיליארד דולר בסך הכל. סך יתרות המט"ח של בנק ישראל בסוף שנת 2015 הסתכמו בכ- 90.6 מיליארד דולר. בבנק ישראל מאמינים כי מלבד התרומה לציפיות האינפלציה תתמוך מגמת הפיחות גם ביצוא, אשר נפגע קשות במהלך השנה ואף הציג התכווצות בסיכום שנתו.

בשנת 2015 השוק הקונצרני הציג שונות בין המדדים השונים, כאשר מדד התל בונד השקלי הציג את התשואה הגבוהה ביותר. היקף האג"ח הסחיר אשר נסחר במרווח הגבוה מ 10% עמד על כ- 17.9 מיליארד ש"ח (במונחי פארי) והיווה כ 7.1% מכלל השוק הקונצרני הסחיר.

שנת 2015 היתה שנת שיא בהנפקות אג"ח. בסך הכל גויסו כ- 51 מיליארד ש"ח, כאשר 2.2 מיליארד ש"ח מתוכם דרך הנפקות לא סחירות. בתקופת הדוח חלקן של החברות הפיננסיות (בנקים וביטוח) בגיוס חוב

¹ בהתאם לסקירת שוק שנערכה ע"י מחלקת המחקר של חברה אחות.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

עלה משמעותית ביחס לאשתקד בנוסף להמשך הגעתן של חברות נדל"ן אמריקאיות חדשות לגיוס חוב בשוק. במהלך 2015 ירד מדד התל בונד 20 ב- 1.42%. מדד התל בונד 40 עלה ב- 0.16% ומדד התל בונד 60 ירד ב- 0.43%. מדד תל בונד תשואות הציג תשואה של 1.61% במהלך 2015 ושיאן התשואה היה מדד תל בונד שקלי עם 4.69%. יתרת החוב במשק המקומי קטנה בשנת 2015 (עד חודש נובמבר כולל) בכ- 2 מיליארד ש"ח (לעומת עליה של 51 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד) והסתכמה ב-810 מיליארד ש"ח. אחרי שנה של עלייה הסקטור העסקי חזר לירידה בהיקף האשראי. אשראי של הציבור לדיור המשיך לעלות בהגיעו לשיאים חדשים בחודשים אחרונים.

פרק ג': פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה וקופות הגמל שבניהולה – המשך

1. השקעות החברה

אין לחברה פעולות השקעה מהותיות. ההון העצמי של החברה מנוהל בהתאם למגבלות ההשקעה החלות על החברה לעניין זה.

2. מגמות והתפתחויות בענף קופות הגמל ומצבן של הקופות ביחס להתפתחויות אלו²

קופות הגמל הינן הגופים הפיננסים המרכזיים בשוק ההון הישראלי, הן לאור פעילותן המעשית והפוטנציאלית, והן לאור משקלן בתיק הנכסים הכספיים של הציבור. הקופות מהוות מסלול חסכון לטווח ארוך או בינוני הנהנה מהטבות במיסוי, באמצעותו ניתן לצבור כספים למטרות שונות, בין היתר, גם לצרכים פנסיוניים עתידיים של העמיתים.

ענף קופות הגמל כולל קופות לתגמולים ופיצויים, קופות מרכזיות לפיצויים וקרנות השתלמות המהוות כ-51%, כ-5% וכ-44% מסך נכסי קופות הגמל, בהתאמה.

הצבירה החיובית נטו בשנת 2015 הסתכמה לכ- 8,241 מיליוני ש"ח, לעומת צבירה חיובית נטו בשנת 2014 שהסתכמה לכ- 5,370 מיליוני ש"ח.

התשואה החיובית המצטברת לשנת 2015 הינה 1.96%, לעומת שנת 2014 בה נרשמה תשואה חיובית של 5.37%. סך נכסי קופות הגמל הסתכמו בסוף שנת 2015 ל- 381,752 מיליוני ש"ח (2014 – 368,721 מיליוני ש"ח).

נכסי הקופות של החברה עמדו בסוף שנת 2015 על סך של כ- 22,294 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 20,601 מיליוני ש"ח בתחילתה. הצבירה החיובית בשנת 2015 הייתה כ- 1,498 מיליוני ש"ח, מתוכם: הפקדות כ- 1,749 מיליוני ש"ח, משיכות כ- 826 מיליוני ש"ח, העברות חיוביות נטו (העברות לקופות בניכוי העברות מהקופות) כ- 575 מיליוני ש"ח.

הצבירה החיובית בשנת 2015 הביאה לגידול בנתח השוק של החברה משיעור של 5.59% בסוף שנת 2014 לשיעור של 5.84% בסוף שנת 2015.

בנוגע לפירוט נתוני הצבירה של קופות החברה, ראה פרק ב' סעיף 9 בדוח על עסקי התאגיד.

להלן פירוט נתוני הצבירה של כלל ענף קופות הגמל בשנת 2015:

א. **בקופות הגמל לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים** הייתה בשנת 2015 צבירה נטו חיובית שהסתכמה ל- 1,905 מיליוני ש"ח, זאת לעומת צבירה השלילית בשנת 2014 שהסתכמה לסך של 1,797 מיליוני ש"ח. סך הנכסים בסוף שנת 2015 הגיע ל- 193,297 מיליוני ש"ח (2014 – 188,613 מיליוני ש"ח).

² הנתונים לגבי ענף קופות הגמל מתבססים על נתוני מערכת גמל-נט של משרד האוצר נכון למועד הגשת הדוח

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

ב. בקרנות ההשתלמות הייתה הצבירה נטו בשנת 2015 חיובית והסתכמה ל- 9,938 מיליוני ש"ח, בהשוואה לצבירה חיובית של 8,333 מיליוני ש"ח בשנת 2014. סך הנכסים בסוף שנת 2015 הסתכם ל- 169,409 מיליוני ש"ח (2014 – 157,811 מיליוני ש"ח).

ג. בקופות מרכזיות לפיצויים הייתה בשנת 2015 צבירה נטו שלילית שהסתכמה ל- 3,615 מיליוני ש"ח, זאת בהמשך לצבירה שלילית של 1,168 מיליוני ש"ח בשנת 2014. סך הנכסים בסוף שנת 2015 הסתכם ל- 18,105 מיליוני ש"ח (2014 – 21,348 מיליוני ש"ח).

ד. סך נכסי הקופות למטרות אחרות הסתכם ב- 941 מיליוני ש"ח (2014 - 948 מיליוני ש"ח).

בנוגע לפירוט נתוני הצבירה של קופות החברה, ראה פרק ב' סעיף 9 בדוח על עסקי התאגיד.

פרק ג': פירוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של החברה וקופות הגמל שבניהולה – המשך

3. שינויים בתקנות ובחוקים

החברה פועלת בכפיפות מלאה לחקיקה ולרגולציה ענפה הבאה להסדיר את פעילות קופות הגמל. במהלך השנים האחרונות חלו שינויים ותוספות לחקיקה ולרגולציה.

החברה המנהלת והקופות פועלות באופן שוטף להתאמת פעילותן כנדרש בחוק.

לפירוט תמצית החוקים ראה חלק ג' בדוח על עסקי התאגיד של החברה.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

פרק ד': חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

ניהול פעילות הקופות / הקרנות חשוף למגוון סיכונים המתחלקים לסיכוני מאקרו, סיכונים ענפיים (תחרות בענף), סיכון אבטחת מידע, סיכוני השקעה וסיכונים אחרים (סיכון תפעולי ומשפטי). ניהול סיכונים אלו כולל מציאת איזון בין המטרה להשגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשגת התשואה ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות של כספים על ידי העמיתים.

א. סיכוני מאקרו

1. מצב המשק

למצב המשק בכללותו יש השלכה על הקופה/הקרן הן בצד השקעותיה המבוססות על השקעות בחברות במשק הישראלי והן על תשואת האג"ח המושפעת בדרך כלל גם ממצב המשק שמשליך על מצב החברות עצמן. המצב בכללותו משפיע גם על שינוי טעמי העמיתים בהעדפות אפיקי ההשקעה וחסכון לטווח בינוני-ארוך.

2. שינויים פוליטיים וכלכליים

אי יציבות פוליטית ואי יציבות כלכלית עלולים להשפיע באופן מהותי על היקף ההשקעות במשק בעיקר של משקיעים זרים. העדר תוכנית כלכלית ברורה ויציבות בכלכלה פוגעת בפעילות הפירמות ומאלצות את בנק ישראל להתערב בין השאר באמצעות שינוי הריבית. כל האמור לעיל עלול להשפיע מהותית על צבירת הכספים בקופה.

3. שינוי חקיקה

הפקדות העמיתים, תשלומים לעמיתים והשקעות הקופה כפופים לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות הגמל), התשס"ה-2005 והתקנות והחוזרים הנלווים לחוק. בנוסף, הוראות חקיקה ורגולציה אשר נוגעות לאופן ניהול השקעות הקופות עשויות להשפיע על התשואות המושגות באותן קופות (כך, למשל, תקנות וחוזר כללי ההשקעה אשר נכנסו לתוקף בתקופת הדו"ח והמודל החכ"ם, אשר נכנס לתוקף בשנת 2016).

4. טעמי הציבור

טעמי הציבור בנוגע להעדפות השקעות בחסכון לטווח בינוני וארוך מושפעים ממכלול רחב של גורמים, בין השאר נושאי חקיקה, הטבות מס, מצב תעסוקה ומצב שוק ההון. למכלול גורמים אלו יכולה להיות השפעה מהותית על טעמי הציבור והצבירה בקופה בהתאם. כמו כן, טעמי הציבור בנוגע לרמת הסיכון משפיעים באופן מהותי על צבירת הנכסים באותה קופה.

4. תעסוקה

בקופות תגמולים ופיצויים, קרנות השתלמות וקרנות הפנסיה הפרשות עובדים שכירים (עובד ומעביד) מהוות מרכיב מההפקדות לקופה/קרן. אי לכך חשופה הקופה/הקרן למצב תעסוקתי אצל המעבידים של העמיתים בקופה/קרן בפרט ושל כלל המשק בכלל (פוטנציאל מצטרפים) ושינויים בהיקף התעסוקה אצל המעבידים המעסיקים עמיתים ושינויים בהיקף התעסוקה במשק בכלל.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

פרק ד': חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם – המשך

ב. סיכונים ענפיים (תחרות בענף)

גורמי הסיכון הקיימים לקופה/קרן הינם בעיקר התחרות ההולכת וגוברת בין קופות הגמל אשר עלולה להוביל, במקרה של נידוד כספים בהיקפים משמעותיים במיוחד, להשלכות בהיבט הנזילות של הקופות.

ג. סיכון אבטחת מידע

סיכוני אבטחת מידע מתייחסים לנתונים כספיים בנוגע להשקעות הקופה וזכויות העמיתים וכן למידע בנוגע לפרטים אישיים של עמיתי הקופה. הקופה מכינה גיבויים תקופתיים בהתאם לנהלים הקיימים, הן במערכת ניהול זכויות העמיתים והן במערכת הניהול והמעקב אחר ההשקעות. כמו כן, קיימים נוהלי פעילות לשעת חרום המתייחסים בין השאר לשמירה ושחזור מידע בעת אסון ולאחריו.

ד. סיכוני השקעה וסיכונים אחרים

1. סיכוני השקעה

א. סיכון אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון הכרוך בכך שמנפיקים של ני"ע שהקופה/קרן מחזיקה בהם ומקבלי אשראי מהקופה/קרן לא יעמדו בתשלומי ריבית או קרן או שיפשטו רגל ועקב כך, יפגעו נכסי הקופה/קרן. סיכון זה קשור בטיב תיק האשראי שנכסי הקופה/קרן מושקעות בו.

ב. סיכוני שוק

סיכוני שוק קשורים בשחיקת נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים צפויים במחירי שוק, שעורי הריבית, מחירי ניירות ערך, שער חליפין, שוק העבודה, מצב הפירמות ואינפלציה. הקופה/קרן משקיעה בהתאם להערכות סיכונים שמתקיימות בישיבות ועדות השקעה כאשר במסגרתם מתנהל דיון בין השאר על המצב המאקרו כלכלי, מדיניות הריבית בארץ ובח"ל, השפעת שער החליפין והאינפלציה על חשיפת הקופה/קרן להשקעות צמודות מט"ח ומדד, מצב שוק העבודה ומצב הפירמות הנבחרות גם מאחר וקיימת השלכה של רווחיות החברות המשפיעה ישירות על המניות וכן על היקפי גיוסי ההון של החברות המשפיע על תשואת האג"ח הקונצרני.

ג. סיכון ריבית

בשיעור הריבית יש סיכון הנובע מהשינויים החלים בריבית בנק ישראל וריבית בעולם ומדיניות הקצאת האשראי לפירמות הפרטיות, שינויים אלו משפיעים על שווי הנכסים על פי השווי ההוגן. חלק מהשקעות הקופה/קרן הינן באגרות חוב והלוואות החשופות לסיכוני ריבית שכן תנודות בשערי הריבית בשוק הכספים עלולות להשפיע על שווי. כמו כן מחזיקה הקופה/קרן איגרות חוב אשר תנאי תשלום הריבית שבהם כפופים לשינויים בשערי הריבית הרלוונטיים. לשינויים בשער הריבית מעבר לתחום שנקבע בתנאי אגרות החוב יש השלכה על הריבית שתקבל הקופה/קרן וכן על הרכב ההשקעות. בנוסף, לחלק מהמנפיקים יש זכות "לקריאה מוקדמת" לאג"ח שהונפקו, קרי פדיון מוקדם יותר מהתאריך הנקוב בתנאי הנפקה. שיקולי "הקריאה המוקדמת" של המנפיק מושפעים בין השאר גם משינוי ריבית.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

פרק ד': חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם - המשך

ד. סיכוני השקעה וסיכונים אחרים - המשך

1. סיכוני השקעה - המשך

ד. סיכוני שינויים בשער החליפין ובאינפלציה

השקעות הקופה/קרן נעשות בשלושה מגזרים עיקריים:
המגזר הצמוד למדד, המגזר שאינו צמוד ומגזר מטבע החוץ.
מרבית הפעילות במגזר מטבע החוץ נקובה בדולרים והקופה/קרן חשופה לשינויים בשער החליפין ובאינפלציה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בהתאם להערכות שמתקבלות על הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם לנסיבות. על מנת שלא ליצור חשיפת יתר למטבע חוץ, מתכסה הקופה/קרן בעסקות עתידיות כנגד השקעות בחו"ל.

ה. סיכוני פיזור

הקופה/קרן, בשל אחזקתה בני"ע, חשופה לסיכוני פיזור השקעות בין שווקי הארץ לשווקי חו"ל. לצורך צמצום מקצת מסיכוני הפיזור הקופה/קרן פיזרה את הסיכונים בתיק ההשקעות על ידי השקעה בשווקים הבין לאומיים.

ו. סיכוני שווי הוגן

החל משנת 2005 גם נכסי האשראי שאינם רשומים למסחר משוערכים בהתאם לשינויים בשוק ההון ופרמיית הסיכון של הנכסים וזאת על פי מודל וריביות שמפרסמת חברה מצטטת שנבחרה לנושא. בהתאם לכך קיים מכשיר מדידה וסמן לצורך בחינת השקעות הקופה/קרן וההחלטות המתקבלות לעניין רכישת נכסים לא סחירים.

ז. סיכון נזילות

סיכון נזילות ניתן לפיצול לשני רבדים - סיכון נזילות ברמת הקופה/קרן, וסיכון נזילות ברמה מקרו כלכלית.

הסיכון ברובד הראשון נובע מאי ודאות הקופה/קרן באשר לסכומי משיכות הכספים על ידי העמיתים. סיכון זה גורם לאי ודאות לגבי היקף החזקת נכסים נזילים על מנת שלא להגיע למצב בו לא יהיה ניתן לבצע תשלומים לעמיתים מושכים או אלו המבקשים להעביר את כספם לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה/קרן ונזילותם.
קיצור מועדי המשיכה והעברה של העמיתים מהקופה/קרן, הגדילו את הצורך בהתמודדות עם סיכון זה. הקופה/קרן נאלצת לשמור רמות נזילות גבוהות כבטחון לביצוע התשלומים וההעברות.

הסיכון ברובד השני נובע מהאפשרות של שינוי טעמי העמיתים בכלל קופות הגמל. מצב זה יכול לגרום למימוש סכומי כספים גדולים בפרק זמן קצר. דרישה כזו עלולה לסכן את יציבות שוק ההון והכספים בארץ.
לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים, פיקדונות לתקופה של עד שלושה חודשים וניירות ערך סחירים.

אקסלנס נשואה גמל בע"מ

פרק ד': חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם - המשך

ד. סיכוני השקעה וסיכונים אחרים - המשך

2. סיכון תפעולי

הפעלת קופות דורשת עמידה בכללי פעילות ודיווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 מטיל סעיפי עונשין על אי עמידה בכללים והנחיות. החברה הכינה שורה של נהלי עבודה ומקיימת הדרכות ותדרוך שוטף לעובדיה בכל החידושים והדרישות החדשות, לרבות עבודה מול נותני שרות החיצוניים במטרה לוודא כי המידע המתקבל מהם עונה על הדרישות. החברה מקיימת פיקוח שוטף על עבודת ספקים חיצוניים ומנהלי השקעות.

3. סיכון משפטי

החברה חשופה לתביעות משפטיות מעמיתיה וכן מרשויות החוק בגין אי עמידה בכללים שנקבעו על פי החוק והתקנות. החברה מקפידה לפעול ולדווח על פי החוק במועד לרשויות וכן לדווח על פי המתכונת הנדרשת ובמועד הנדרש. החברה מעמידה לרשות העמיתים ומדווחת להם על מצב חשבונותיהם ונמצאת איתם בקשר לעדכוני פרטים ומתן שרות אחר.

לחברה חשיפה בגין חוק הגנת השכר. בחברה קיים מערך לטיפול בהידוק המעקב והבקרה אחר רציפות הפקדות מעסיקים ועמידתם במועדי ההפקדה על פי התקנות.

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים ראה סעיף 22 בדוחות הכספיים של החברה.

ד. בנוגע לאסטרטגיה העסקית של החברה ראה חלק ב' לדוח עסקי התאגיד.

פרק ה': נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון של החברה את תשומת הלב בחוות דעתו על הדוחות הכספיים

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים נוספים בחוות דעתו.

פרק ו' - יעילות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות ובדבר שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי

1. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה המנהלת בשיתוף המנכ"ל ומנהל הכספים של החברה המנהלת העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה המנהלת ומנהל הכספים הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה המנהלת נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

2. בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

15 במרס 2016

תאריך

מאיר פילוס
מנכ"ל

עוזי דנינו
יו"ר הדירקטוריון